

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 46 af 7. marts 1964 om Arbejdsmarkedets Tillægspension (Folketingstidende 1963-64, sp. 1820, 1989, 3315 og 3416, tillæg A, sp. 573, tillæg B, sp. 269 og 373, tillæg C, sp. 197) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 3 af 5. januar 1988.

Tillægspensionsordningen blev oprettet ved lov i 1964 og indeholder dels en egenpensionsordning dels en ægtefællepensionsordning (oprindeligt en enpensionsordning).

Ægtefællepensionen ydes på betingelse af, at den efterlevende ægtefælle er fyldt 62 år, at ægteskabet har varet i mindst 10 år, samt at afdøde havde opnået mindst 10 års anciennitet i tillægspensionsordningen. Ægtefællepensionen udgør det halve af den pension, som afdøde fik udbetalt eller fra det fyldte 67. år ville være berettiget til at få udbetalt. Hvis den efterlevende ægtefælle selv ved 67-året får ret til ATP-pension, kan han/hun kun få den største af pensionerne.

I de senere år har ATP's ægtefællepensionsordning været udsat for en del kritik gående på, at den løbende ægtefællepension er lille, at udbetalingen ofte kommer lang tid efter dødsfaldet, og at der ikke kommer noget til udbetaling, hvis der efterlades en ægtefælle, der ikke opfylder de nuværende stramme betingelser for at modtage ægtefællepension.

På denne baggrund foreslås ægtefællepensionsordningen ændret efter følgende hovedretningslinier:

1. De nuværende stramme betingelser for at oppebære ægtefællepension ophæves eller lempes meget væsentligt, således at fx kravet til ægteskabets varighed svarer til, hvad der gælder i sammenlignelige ordninger fx i pensionskasser.
2. Ægtefællepensionen udbetales altid som et kapitaliseret beløb.
3. Det kapitaliserede beløb beregnes som en procentdel af den egenpension (inklusive bonuspension), afdøde var berettiget til ved dødsfaldet på grundlag af de indbetalte bidrag. Denne pension sættes derefter i forhold til den efterlevendes sandsynlige restlevealder efter sædvanlige aktuarmæssige principper, idet der regnes med samme restle-

vealder for mænd og kvinder. Dvs., at i takt med at restlevealderen falder, falder også det kapitaliserede beløb.

4. Udbetalingen finder altid sted ved dødsfaldet. Der er altså ikke længere tale om, at efterlevende ægtefæller, der endnu ikke er fyldt 62 år, skal vente til det fyldte 62. år, men for disse diskonteres beløbet efter forskellen mellem deres alder og det 62. år. Det vil sige, at kapitalværdien beregnes efter aktuarmæssige principper og indebærer, at en 62-årig og derover får udbetalt det fulde kapitaliserede beløb, en 61-årig får udbetalt en smule mindre, medens en 40-årig får udbetalt et noget mindre beløb. Virkningen heraf er, at værdien af de udbetalte beløb er den samme for en 40-årig og en 62-årig efterladt. Hvis der blev udbetalt det samme beløb i kroner ville der være tale om en begunstigelse af de yngre efterladte (overførsel af midler fra de ældre til de yngre) og ordningen ville ikke kunne holdes indenfor de gældende økonomiske rammer.
5. Den nuværende ægtefællepensionsordning koster ca. 12 pct. af ATP-bidragene. Det er regeringens opfattelse, at den nye ordning bør holdes indenfor de samme økonomiske rammer. Ophævelsen af de nuværende stramme betingelser for at oppebære ægtefællepension, navnlig samordningsreglen, er imidlertid meget kapitalkrævende. Derfor foreslås det på baggrund af ATP's beregninger, at den ægtefællepension, som danner grundlag for det kapitaliserede beløb, beregnes som 30 pct. af afdødes egenpension i stedet for de nuværende 50 pct. Der lægges med andre ord afgørende vægt på at bevare værdien af egenpensionen, som er ATP's absolutte hovedformål.
6. Personer på 62 år og derover har dog en berettiget forventning om en ægtefællepension beregnet på grundlag af de hidtidige 50 pct. Det samme gælder – men dog i aftagende grad – de aldersklasser, der i dag er nogle år yngre end 62 år.

Der foreslås derfor en overgangsordning for disse grupper i form af et supplerende éngangsbeløb, ydet under de hidtidige betingelser, som bringer de pågældende op på et kapitaliseret beløb svarende til en ægtefællepension på 50 pct. af egen-